

Obsah

Úvod.....	7
1 Stručný nástin disociace v historickém kontextu	9
1.1 Normální a patologická disociace.	10
1.2 Teorie struktury disociace u osobnosti.....	11
1.3 Primární, sekundární a terciární struktura disociace.....	12
1.4 Kognitivní teorie disociace.....	14
1.5 Neurobiologické modely disociace	17
1.6 Disociace a neuronové sítě.....	18
1.7 Trauma a disociace.....	19
1.8 Dissociativní (konverzní) poruchy F44	21
1.8.1 Klasifikace dissociativních poruch.....	22
1.8.2 Jiné dissociativní poruchy F44.8.....	27
1.9 Somatoformní disociace	28
2 Somatoformní poruchy F45.....	30
2.1 Etiopatogenze somatizace a somatoformních poruch.....	30
2.2 Klasifikace somatoformních poruch.....	31
3 Vymezení alexithymie	39
3.1 Alexithymie I. typ	41
3.2 Alexithymie II. typ	41
3.3 Alexithymie III. typ.....	42
3.4 Lexithymie.....	42
3.5 Teorie vzniku alexithymie	45
3.5.1 Psychoanalytický a psychodynamický výklad vzniku alexithymie	45
3.5.2 Sociologický model alexithymie.....	46
3.5.3 Kognitivně neuropsychologické koncepte alexithymie	47
3.5.3.1 Corpus callosum a alexithymie	47
3.5.3.2 Commisura anterior a alexithymie.....	48
3.5.3.3 Pravá hemisféra a alexithymie.....	49
3.5.3.4 Přední cingulum a alexithymie	49

3.6	Neurochemické výklady alexithymie.....	50
3.6.1	Dopaminová teorie a alexithymie	50
3.7	Alexithymie a vztah k alkoholu	51
3.7.1	Studie vztahu alexithymie a závislosti na alkoholu.....	51
3.7.2	Alexithymie a spotřeba alkoholu.....	52
3.7.3	Alexithymie jako rizikový faktor ve vývoji problémů s alkoholem.....	52
3.7.4	Alexithymie a bažení.....	53
4	Problematika závislosti na alkoholu	54
4.1	Psychologické teorie závislosti.....	55
4.1.1	Klasická psychoanalýza	55
4.1.2	Neopsychoanalýza, ego-psychologie.....	56
4.1.3	Behaviorální psychologie.....	56
4.2	Genetické podklady závislosti	58
4.3	Závislost z pohledu neurobiologie	59
4.3.1	Systém odměny v mozku.....	60
4.3.2	Behaviorální efekt působení alkoholu	63
4.3.3	Abúzus a závislostní potenciál alkoholu.....	65
4.4	Vztažné teorie vzniku závislosti na psychoaktivních látkách	66
4.4.1	Teorie oponentního procesu.....	66
4.4.2	Teorie odchýlného učení	67
4.4.3	Teorie senzitivace vůči podnětu	68
4.4.4	Teorie rozhodování a ztráty inhibiční kontroly.....	69
4.4.5	Syndrom I-RISA	69
5	Integrativní model závislosti.....	72
6	Problematika Self	74
6.1	Pojem já	74
6.2	Význam self-konceptu	75
6.2.1	Kognitivní složka self-konceptu	77
6.2.2	Emocionální složka self-konceptu	78
6.2.3	Konativní složka self-konceptu.....	79
6.3	Vztah self-konceptu k závislosti na alkoholu.....	80

Empirická část

7	Vymezení výzkumného problému	85
8	Výzkumné otázky	86
8.1	Design výzkumu	87
8.1.1	Typ výzkumu	87
8.1.2	Metoda zpracování a analýzy dat	87
8.1.3	Metoda získávání dat	88
8.1.3.1	Toronto Alexithymia Scale (TAS-20)	89
8.1.3.2	Dissociation Experiences Scale (DES)	90
8.1.3.3	Somatoform Dissociation Questionnaire	91
8.1.3.4	Strategie zvládnání stresu (SVF-78)	91
8.1.3.5	Tennessee Self Concept Scale II (TSCS-II)	92
8.2	Výzkumný soubor	96
9	Popis výsledků analýz	99
9.1	Power analýza a stanovení rozsahu výběru	99
9.2	Analýza a popisné charakteristiky	102
9.2.1	Dotazníky TAS-20, SDQ-20, DES	102
9.2.2	Dotazník SVF-78	105
9.2.3	Dotazník TSCS-II	107
9.3	Korelační analýza a faktorová analýza	
	DES, SDQ-20, TAS-20	108
9.3.1	Cílená korelační analýza	111
9.3.2	Faktorová analýza DES, TAS, SDQ-20	112
9.4	Shrnutí hlavních výsledků	116
9.5	Vztah TAS-20, SDQ-20 a DES	
	ke strategiím zvládnání stresu	119
9.5.1	Vztah alexithymie ke strategiím zvládnání stresu	119
9.5.2	Shrnutí výsledků korelační analýzy alexithymie	
	a strategií zvládnání stresu	123
9.5.3	Vztah somatoformní disociace	
	ke strategiím zvládnání stresu	126

9.5.3.1	Shrnutí výsledků korelační analýzy somatoformní disociace a strategií zvládnání stresu	130
9.6	Vztah psychické disociace ke zvládnání stresu	132
9.6.1	Shrnutí výsledků korelační analýzy psychické disociace a strategií zvládnání stresu	136
9.7	Vztah TAS-20, SDQ-20 a DES k self-konceptu	137
9.7.1	Vztah alexithymie a self-konceptu	137
9.7.1.1	Shrnutí výsledků korelační analýzy alexithymie a self-konceptu	139
9.8	Vztah somatoformní disociace a self-konceptu	140
9.8.1	Shrnutí výsledků korelační analýzy somatoformní disociace a self-konceptu	142
9.9	Vztah psychické disociace a self-konceptu	143
9.9.1	Shrnutí výsledků korelační analýzy psychické disociace a self-konceptu	145
9.10	Vztah strategií zvládnání stresu a self-konceptu	146
9.10.1	Shrnutí výsledků korelační analýzy strategií zvládnání stresu a self-konceptu	148
10	Diskuze	149
11	Závěr	156
12	Souhrn	157
13	Summary	160
Literatura		163
Příloha č. 1.	Dotazník DES a SDQ-20	172
Příloha č. 2.	Dotazník TAS-20	178
Příloha č. 3.	Dotazník SVF-78	179
Příloha č. 4.	Dotazník TSCS-II	183